

گزارش پروژه تسهیلات معیشت پایدار فاز اول تا فاز سوم در یک نگاه

آرین رشد افزا (آرا)

تهیه و تنظیم:

بنیاد توسعه کارآفرینی زنان و جوانان

آبان ماه ۱۴۰۱

هدف غایی پروژه:

توان‌افزایی ۳۰ نفر تسهیلات‌گیر بومی برای ارتقای کمی و کیفی پروژه‌های توسعه جامعه محلی با رویکرد کسب و کار در سه استان خراسان جنوبی، خوزستان و سیستان و بلوچستان

فاز اول پروژه چه بود؟

اهداف پروژه در فاز اول:

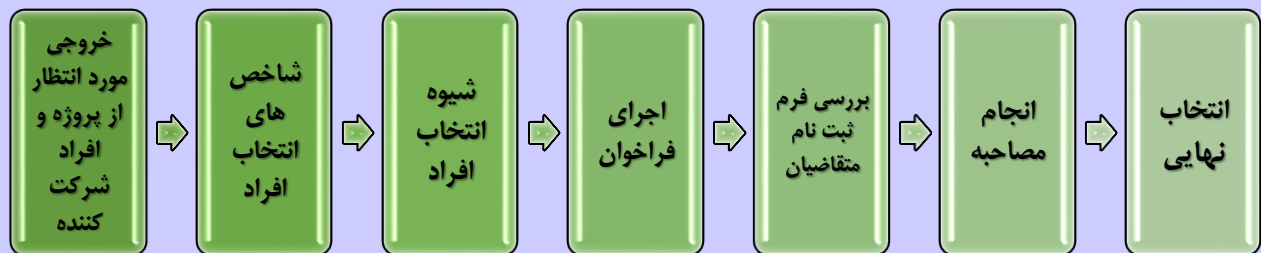
- تولید محتوای آموزشی، مهارتی جهت توان‌افزایی تسهیلگران بومی به میزان ۹۶ ساعت
- ارائه ۴۸ ساعت محتوای آموزشی و ۴۸ ساعت فرصت کسب مهارت‌های مرتبط در بستر مجازی برای ۶۰ نفر
- انتخاب افراد مستعد و علاقه‌مند از میان شرکت‌کنندگان برای ورود به فاز بعدی پروژه

اقدامات در این پروژه به چند بخش تقسیم شده است. بخش اول به طراحی فرایند برگزاری دوره به صورت مجازی بوده است مدل برگزاری آموزش از طراحی پلتفرم آموزشی تا انتخاب افراد برای ورود به بخش دوم به شرح نمودار زیر است.

بخش دوم اقدامات تشکیل تیم اجرایی بنیاد و ساز و کار ثبت نام و انتخاب آنان برای شرکت در فاز اول پروژه بوده است. دو نمودار زیر به شرح آن می پردازد.

بخش سوم و عملیاتی فاز اول شامل دو بخش بود که به صورت موازی با هم به پیش رفت. انتخاب مدرسین و تشکیل شورای علمی پروژه، ارسال فراخوان و همچنین مصاحبه با شرکت کنندگان بود. در این بخش می‌توان یکی از مهمترین فعالیتها را انتخاب شورای علمی پروژه، انتخاب مسیر درست مصاحبه علمی و هم چنین همراهی مشاوران بومی در استان‌های مورد نظر و همکاران بومی (سازمان‌های مردم‌نهاد داوطلب دانست). فعالیت‌های این بخش در قالب تصویر به شرح زیر مشاهده می‌شود.

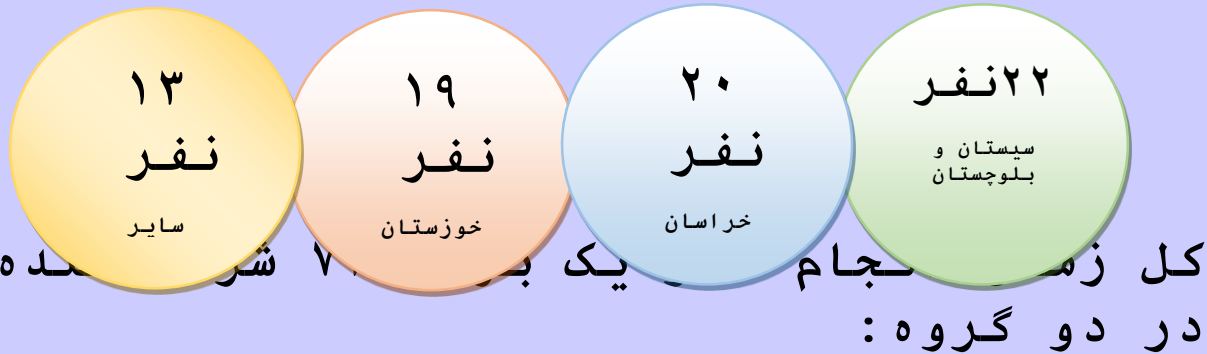
۳ نفر عضو ثابت شورای علمی

۸ سازمان مردم‌نهاد داوطلب محلی

۲۱۳ نفر متقاضی شرکت در دوره

۱۲۵ نفر دعوت به مصاحبه

۷۴ نفر شرکت‌کنندگان نهایی

۱۲۳ روز (آذر تا اسفندماه ۱۳۹۹)

درصد موفقیت پروژه بر اساس آنچه در پروپوزال پیش بینی شده بود:

در تحقق اهداف عملیاتی فاز اول کاملاً موفقیت آمیز عمل نموده و به ۱۰۰ درصد اهداف تعیین شده دست یافته است. به این معنا که **در قبال تعهد ۹۶ ساعت تولید محتوا برای ۶۰ نفر،** بنیاد خوشبختانه به ۹۸ ساعت تولید محتوا - به تفکیک ۴۸ ساعت ارائه مدرسین در کارگاه و ۳۰ فعالیت گروهی معادل ۴۸ ساعت فرصت کار گروهی- برای ۷۴ نفر پرداخته است.

درس آموخته ها :

- بازسازی تیم، تعریف و تقسیم وظایف بین اعضای تیم اجرایی در یک فرآیند مشارکتی رقم خورد و همین پشتوانه امکان حل چالش های همکاری را در طول اجرای پروژه را تقویت کرد. فرآیند طی شده میتواند در پروژه های مختلف مورد توجه باشد.
- طراحی و اجرای دقیق فراخوان از مهمترین ویژگی های مثبت این دوره بود و منجر به دسترسی مناسبی به جامعه هدف شد. این فرآیند با انجام مصاحبه های روشمند مطابق با شیوه نامه طراحی شده بود. تکرار این فرآیند در سایر پروژه ها بطور حتم به موفقیت اجرای آنها کمک شایانی خواهد کرد.
- برنامه ریزی قوی تر برای ایجاد و حفظ ارتباطات سازمانی با رسانه های محلی موفقیت اجرای فراخوان را در سایر پروژه ها بهبود خواهد بخشید.
- وجود مشاوران علمی، محلی/منطقه ای و تخصصی در این پروژه در ارتقاء کیفیت دوره بسیار موثر بود. حفظ و تقویت رویه انجام شده در این پروژه در سایر فعالیت ها قابل تکرار و الگو برداری است.
- همراهی شبکه همکاران پروژه در موفقیت کار بسیار موثر بود، داشتن جلسات منظم کاری در افزایش این اثر بخشی بسیار مفید خواهد بود. یکی از نقاط قابل بهبود پروژه انجام شده ارتباط منظم تر با همه اعضای شبکه همکاران است.
- هماهنگی و تعامل کمیته محتوا با مدرسین میتواند در تولید محتوای استاندارد در هر سه مرحله قبل، حین و پس از کارگاه ها به انسجام محتوا کمک کند.

- بهره‌مندی از اساتید متنوع در یک دوره آموزشی بلند مدت همواره از مزیت‌های یک دوره آموزشی به حساب می‌آید. اما تعداد مدرسین نباید به گونه‌ای باشد که هر مدرس فقط فرصت یکبار ارائه داشته باشد. چراکه این مسئله امکان تعامل موثر مدرس با فراگیران را سلب میکند. تاثیرات بینشی و انگیزشی که در چنین دوره‌هایی بسیار مهم هستند در یک کارگاه شکل نمی‌گیرد. به نظر می‌رسد بهتر است حداقل امکان ارائه برای هر مدرس در ۲ کارگاه در نظر قرار گرفته شود.
- در دوره‌های آموزشی با رویکرد یادگیری مشارکتی و توان افزایی طراحی فعالیت‌های گروهی میتواند در خود جمع فراگیران انجام گیرد. عدم حضور فراگیران در طراحی تمرینات گروهی، فعالیت‌های طراحی شده را از بستر کسب مهارت و تقویت بینش فراگیران به صرف تکلیف کلاسی تقلیل میدهد و اثر بخشی آن کاهش می‌یابد.
- فاصله بین دو کارگاه در طول یک هفته باید بطور مساوی تقسیم شوند. روزهای در نظر گرفته شده برای گروه دوم دوشنبه و چهارشنبه بود. این امر سبب شده بود در انجام تمرینات در فاصله بین روز دوشنبه تا چهارشنبه فراگیران با یک فشردگی کار مواجه شوند و سبب بروز خستگی از کار و همچنین عقب افتادن از سایر کارهای خود شود. ولی از طرف دیگر به دلیل فاصله زیاد بین کارگاه‌های روز چهارشنبه تا دوشنبه بعدی سبب شده بود تا انجام تمرین به تعویق افتد و بعضاً انجام نشود. این مسئله در گروه اول به دلیل وجود فاصله زمانی مناسب (شنبه و سه شنبه) کمتر وجود داشت.
- ساعات کارگاه بیشتر با توجه به شرایط مدرسین و سبک زندگی شرکت کنندگان از استان سیستان و بلوچستان انتخاب شده بود. در صورتیکه این زمان برای شرکت کنندگان از استان خوزستان مناسب نبود. توجه به شرایط فراگیران در تعیین ساعت کارگاه‌های مجازی باید در اولویت اول باشد.
- گروه بندی فراگیران در قالب گروه های ۵-۶ نفره به ابتکار یکی از مدرسین انجام شد و این امر در انجام تمرین های گروهی و اثر بخشی فعالیت ها بسیار موثر بود. حفظ و تقویت این رویه در بهبود اثر بخشی دوره های مشابه کمک خواهد کرد.
- جهت تقویت بستر مشارکت فراگیران در کارگاه ها بهتر است بسته های آموزشی با ظرفیت ۵-۱۰ دوربین فعال خریداری شود. در این دوره صحبت های تصویری به مشارکت های موثرتری تبدیل شدند.
- تلگرام و واتس اپ بعنوان اپلیکیشن های پشتیبان هر دو دارای ضعف های هستند. به پلتفرم و شبکه اجتماعی مناسب تری در اجرای دوره های مشابه نیاز است.
- انجام ارزیابی ها صرفا در قالب گوگل فرم کافی نیست. ارزیابی پروژه های اینچینی میتواند با مبنای ارزیابی مشارکتی صورت گیرد و نتایج بهتری را به همراه داشته باشد. و یا حتی پایش و ارزیابی پروژه ها برون سپاری شود. زمان انجام نیز مهم است. انجام ارزیابی با تاخیر از دقت آن می کاهد.

- در تحلیل، جمع بندی و ارائه نتایج ارزیابی‌ها بویژه ارزیابی های مکتوب نیازمند آموزش هستیم.
- ارزیابی ها به همه ذی نفعان - نه صرفا حامیان مالی- ارائه شود.
- در انجام مستندسازی پروژه‌ها نیازمند شیوه نامه جهت استاندارد سازی نحوه انجام مستندسازی هستیم.
- انعکاس خبری و پوشش رسانه‌ای اقدامات انجام شده در پروژه‌ها بهبود یابند
- فعالیت تسهیلمان اجرایی در تعامل با اعضای گروه یک و دو منجر به بروز ویژگی‌های متفاوتی در دو گروه شد. تسهیلمان اجرایی ضمن حفظ رویه‌های مورد پسند خود میتوانند با هماهنگی و تعامل بیشتر بر سر شیوه نامه‌ای مدیریت گروه‌ها توافق داشته باشند. این امر به بهبود اثر بخشی دوره کمک خواهند کرد.

نحوه ورود به فاز دوم

۴۳ نفر از ۶۱ شرکت کننده ای که

فاز ۱ را به طور کامل به پایان رساندند بر اساس معیارهای زیر برای فاز دوم انتخاب شدند.

طبق تعهد ۴۳ نفر از افراد مستعد دوره را برای ورود به فاز دوم معرفی شده اند که در جدول صفحه بعد اسامی آنها آورده شده است. انتخاب افراد بر اساس معیارهایی که بطور شفاف برای همه شرکت کنندگان ارسال شده بود صورت گرفت. معیارها بطور مشخص عبارتند بودند از:

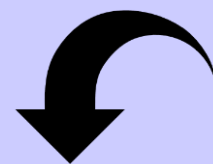
- حضور به موقع و فعال در کارگاه‌ها
- مشارکت فعال و موثر در شکل گیری همکاری و تعامل میان همه شرکت کنندگان در دوره
- مشارکت فعال و موثر در انجام فعالیت های فردی و گروهی که توسط مدرسین و تسهیلمان طراحی شده اند
- مشارکت فعال و موثر در بازخوردهای و فرآیند بهبود مستمر محتوایی و اجرایی دوره
- تمرکز فعالیت‌های تسهیلمان در حوزه معیشت پایدار
- سهمیه بندی استان‌ها (خراسان جنوبی، خوزستان، سیستان و بلوچستان، سایر استان‌ها)

- نسبت جمعیتی خانم‌ها و آقایان در فاز دوم براساس نسبت اولیه ثبت نام در فراخوان
- متناسب سازی سهمیه افراد معرفی شده توسط سمن‌های همکار در اجرای پروژه مطابق با شرایط فاز دوم پروژه و
- تمرکز بر فعالیتهای حرفه ای و پرهیز از اقدامات حاشیه ساز

ردیف	نام و نام خانوادگی	ردیف	نام و نام خانوادگی	ردیف	نام و نام خانوادگی
۱	اصغر ابراهیمی	۱۵	ثمین حسینی	۲۹	ریحانه قبادی
۲	ناهید ابراهیمی منش	۱۶	عثمان حیدری	۳۰	میترا کرمی
۳	مهسا ابرین	۱۷	اکرم خندانی	۳۱	مهلا گلمکانی
۴	شیدا باباعلی	۱۸	ماه بی بی درخش	۳۲	مریم مجیدی
۵	زهرا براتی ده کهنه	۱۹	عبدالحق دهواری	۳۳	لیلا محیط
۶	کلثوم بزی	۲۰	زینب راهداری	۳۴	ژیلا مدنی
۷	سید عباس بیدار	۲۱	مطهره رزاقپور	۳۵	شریفه موسوی
۸	طیبه پرهیزگار	۲۲	سارا سپاهی	۳۶	فاطمه موسوی
۹	امیر جلالی نژاد	۲۳	مریم سعیدی نژاد	۳۷	رضا مهاجر
۱۰	نسرین جودکی	۲۴	مهری سلمان فرد	۳۸	محسن مهدی زاده
۱۱	نیره جهانتیغ	۲۵	سمیه شیخی	۳۹	جاسم نصرتی
۱۲	حمیرا حبیبی	۲۶	عبداله طرفی	۴۰	امیر حسین نصیرائی حقیقی
۱۳	زهرا حسن زهی	۲۷	ام البنین عارفی	۴۱	مریم وفائی مقدم
۱۴	گلناز حسن زهی ثانی	۲۸	سید محسن علوی زاده	۴۲	عفت یوسف نژاد

تا اینجا یک سوم راه را رفتیم و می‌رویم برای دو سوم دیگر راه

.....

در ادامه همراه ما باشید.
آنچه در فاز دوم یش بینی شده بود:

اهداف پروژه:

هدف اصلی:

توان افزایش آشنایی و مشارکت در ایجاد و بهبود (شناسایی و کمک به دفع حاشیه

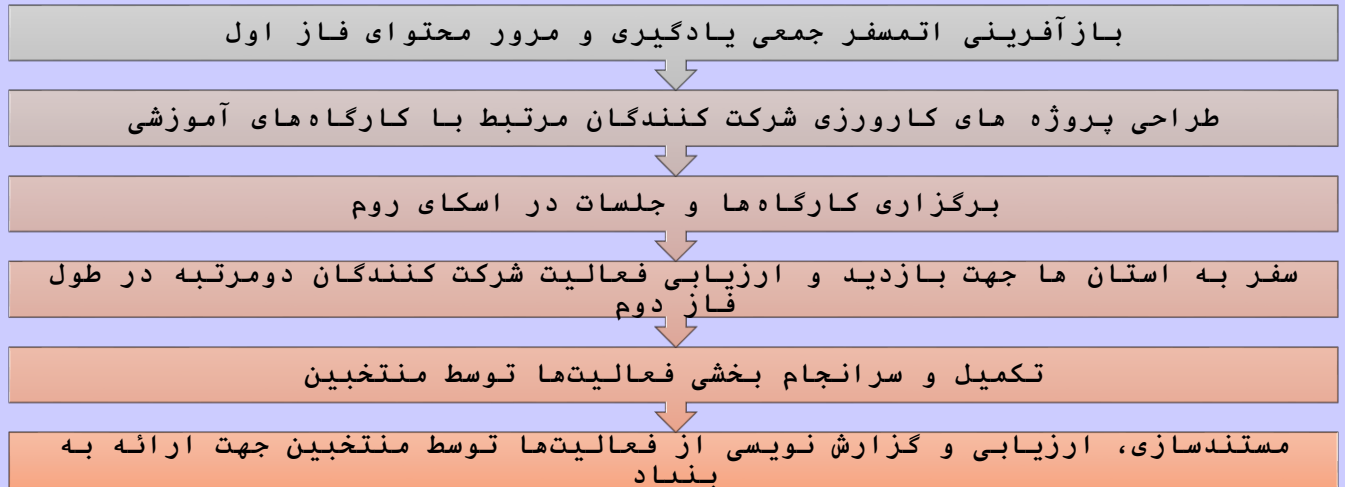
خروجی‌های مورد انتظار:

تولید محتوای آموزشی-مهارتی جهت توان افزایشی تسهیلگران بومی به میزان ۸۸ ساعت (۲۴ ساعت کارگاه یادگیری مشارکتی و ۶۴ ساعت انجام پروژه)

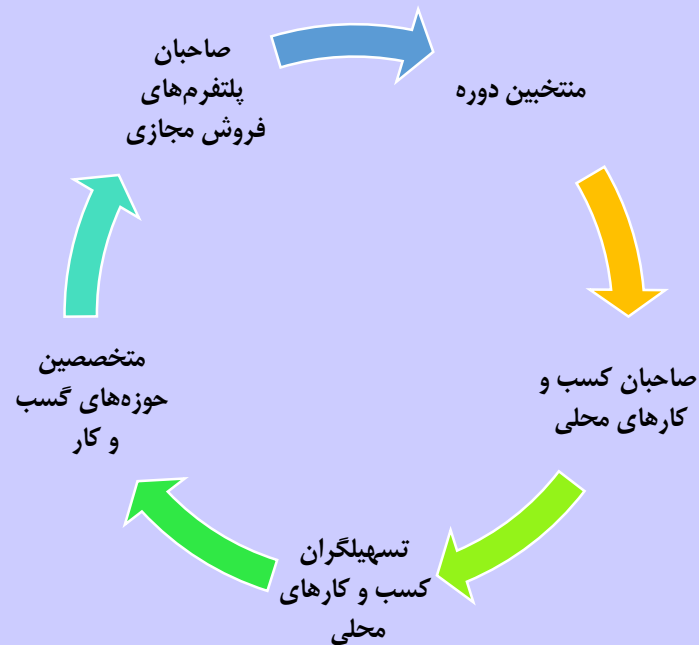
ارائه ۲۴ ساعت کارگاه و ۶۴ ساعت فرصت کسب مهارت های مرتبط در رابطه تشکیل گروه های خودیار و راه اندازی کسب و کار (۸ هفته کارگاه ۳ ساعته در تیر، مرداد و شهریور ، تعریف و انجام فعالیتهای مرتبط به همراه مستند سازی و گزارش نویسی به میزان ۱۶ هفته هر هفته ۴ ساعت از هفته دوم تیر تا هفته اول آبان ماه)

- ✓ ارائه ۱۰ ساعت سخنرانی (۵ نشست ۲ ساعته) بصورت اختیاری جهت تکمیل مباحث آموزشی مورد نیاز در دوره
- ✓ انتخاب افراد مستعد و علاقه مند از میان شرکت کنندگان فاز دوم برای ورود به فاز سوم

نمای کلی کار در فاز دوم در قالب نمودار زیر آمده است:

قبل از همه اینها، یک نیازسنجی آموزشی با سوالات مشخص از ۵ دسته از ذینفعان متعدد این پروژه پرسیده شد تا طراحی محتوا و سرفصلها متناسب با فرآیند فاز دوم به پیش برود.

تکمیل تعهدنامه حضور در دوره توسط شرکت کنندگان

نفر از ۴۲ نفر از منتخبین تعهدنامه حضور در فاز

دوم را امضا نمودند و ۳ نفر قبل از تکمیل به دلیل مهاجرت و مسائل شخصی انصراف دادند.

تعهدنامه شامل چه مواردی بوده است:

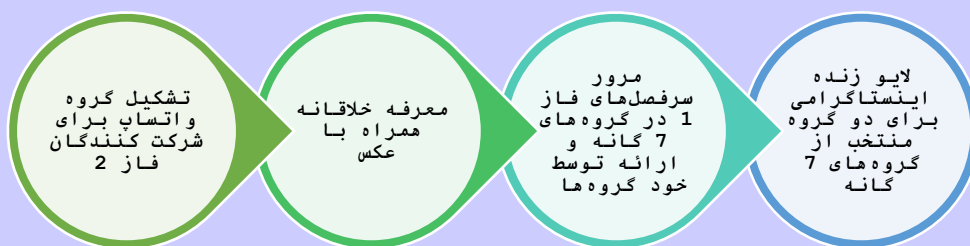

جدول ترکیب شرکت کنندگان نهایی فاز دوم:

ردیف	نام استان	تعداد
۱	خراسان جنوبی	۸ نفر

سیستان و بلوچستان	۲
خوزستان	۳
سایر استان ها (ایلام، کرمان، چهارمحال و بختیاری، تهران، خراسان رضوی)	۴
مجموع	۳۹ نفر

• گام اول: بازآفرینی اتمسفر جمعی یادگیری و مرور محتوای فاز اول:

گروه ارائه دهنده	موضوع ارائه	تاریخ ارائه
گروه تسهیلگران فعال ۱	نقش‌ها و مسئولیت‌های تسهیلگر کسب و کار	۱۲ خرداد ۱۴۰۰
گروه تسهیلگران فعال ۲	کسب و کار اجتماعی	۱۳ خرداد ۱۴۰۰
گروه تسهیلگران فعال ۳	زنجیره تامین	۱۴ خرداد ۱۴۰۰
گروه تسهیلگران فعال ۴	کسب و کار زنان در جامعه محلی	۱۵ خرداد ۱۴۰۰
گروه تسهیلگران فعال ۵	نقش کسب و کار در توانمندی سازی جوامع محلی	۱۶ خرداد ۱۴۰۰
گروه تسهیلگران فعال ۶	تسهیلگر کیست و تسهیلگری چیست؟	۱۷ خرداد ۱۴۰۰
گروه تسهیلگران فعال ۷	تصمیم گیری، حل مسئله و نیاز سنجی	۱۸ خرداد ۱۴۰۰

جدول برنامه مرور سرفصل‌های انتخابی گروه‌های تسهیلگران فعال یک تا هفت

۳۸

ساعت برگزاری دوره آموزشی فاز ۲

۴۰ ساعت کارورزی در محلات توسط گروه‌های ۱۹ گانه

انتخاب ۲۴ محله اولیه، تجمع محلات در ۱۹ محله برای انجام

کارورزی، خروجی مستندسازی و انجام پروژه در ۱۰ محله

تدوین چارچوب مستندسازی توسط بنیاد توسعه کارآفرینی برای
خروجی فاز ۲

تدوین مدل و راهنمای عمل تسهیلمان معیشت پایدار در جوامع
محلی

انجام ۱۲۰ ساعت کارگروهی توسط منتخبین در قالب همکارهای گروهی
به صورت حضوری در جغرافیای بومی

درس آموخته‌های فاز ۲:

- مهمترین بخش پایانی فاز دوم در این پروژه انتخاب ۳۰ نفر از شرکت کنندگان برای ورود به فاز سوم بود. این انتخاب ضرورتاً می‌بایست بر اساس شاخص‌هایی از پیش تعیین شده باشد. از ابتدای دوره شاخص‌ها و روند این انتخاب برای همه ۴۲ نفری که به فاز دوم راه یافته بودند ارائه شده بود. شاخص‌های مورد نظر به همراه فرآیند انتخاب افراد برای ورود به فاز سوم به پیوست همین گزارش آمده است. مطابق آنچه ذکر شده است، همراهی در همه فرآیند کارورزی و ارائه گزارش جامع از فعالیت‌های فاز دوم از مهمترین این شاخص‌ها بود. تعداد افرادی که براساس شاخص‌های انتخاب شده امکان ورود به فاز سوم را داشتند کمتر از تعداد تعریف شده برای آغاز فاز سوم بود. علی‌رغم اینکه همه شرکت کنندگان در بخش اول تمرینات مربوط به شناسایی محله بسیار فعالانه عمل کردند و گزارشات مبسوطی را ارائه کردند ولیکن به نظر می‌رسد اجمالاً به دلایلی منجمله ۱- عدم موفقیت در انتخاب کیس کسب و کارهای جمعی و یا فردی محلی که بتوانند در مسیر پروژه همه تمرینات را حول آن انجام دهند، ۲- عدم انسجام کافی بین مراحل مختلف تمرینات بویژه ربط بخش اجتماعی و اقتصادی موضوع معیشت پایدار توسط تیم مدرسین و کارگروه‌های تخصصی و ۳- غلبه بیماری کرونا به حدی که بسیاری از

افراد به دلیل مبتلا شدن خود و یا یکی از اعضای خانواده مجبور به حضور در قرنطینه بودند و بطور کلی شهر و روستایی محل زندگی که وضعیت بسیار بدی به خود گرفته بود و همچنین شرایط ویژه استان خوزستان. همه موارد فوق منجر به عدم موفقیت کافی در پی گیری تمریناتی که وجه عملیاتی و اجرایی داشتند را برای شرکت کنندگان رقم زد.

- لذا تیم بنیاد تصمیم گرفت با طراحی فعالیتهای تکمیلی امکان انتخاب دقیق تر افراد متناسب با معیارهای شفاف و مشخصی را فراهم آورد. به این منظور مشخصا فرآیندی را طراحی کرده است که اگرچه انتخاب افراد و طراحی فاز سوم را به تاخیر می اندازد ولیکن سعی در اجرای به موقع و درست فاز سوم دارد. اولین اقدام صورت گرفته ایجاد بستر فعال ارتباطی با شرکت کنندگان در دوره تحت عنوان چهارشنبه‌های تسهیگری در دو بخش دانش افزایی و بیان تجربه بوده است که تاکنون ه نشست دانش افزایی در چهارشنبه‌های اول هر ماه و ه نشست بیان تجربه در چهارشنبه‌های هفته سوم هر ماه در سه ماهه پایانی سال ۱۴۰۰ برنامه ریزی شد و در سال بعدی نیز پیگیری خواهد شد. در قدم دوم با برگزاری مجدد دوره تسهیگران معیشت پایدار برای تعداد 46 نفر در سه ماهه پایانی سال ۱۴۰۰ به بهبود ظرفیت دانشی و اجرایی خود پرداخت و در عین حال تعداد افراد بیشتری در معرض انتخاب برای ورود به فاز سوم قرار گرفتند.

- محتوای آموزشی لازم برای تسهیگری در حوزه کسب و کار تهیه شد. از خروجی‌های محتوایی میتوان به انتشار یک جزوه آموزشی و اینفوگرافی راهنمای عمل تسهیگری معیشت پایدار اشاره کرد.
- استناد اظهار خود شرکت کنندگان در فرم‌های ارزیابی مرحله‌ای و ارزیابی نهایی -حدود ۶۰٪ شرکت کنندگان در دوره این فرم‌ها را تکمیل کرده‌اند- متوسط اعلام رضایتمندی از ارائه همه مدرسین در همه کارگاه‌ها بیش از ۹۷٪ و همچنین متوسط اعلام رضایتمندی شرکت کنندگان در دوره از موثر و کاربردی بودن محتوای کارگاه‌ها حدودا ۹۵٪ است که این آمار خود بیانگر تامین هدف فرعی دوم « ارتقا سطح سواد تسهیگران در زمینه مهارت‌های تسهیگری کسب و کار با آموزش آنلاین» است.
- باید اذعان داشت که در زمینه تامین هدف فرعی سوم به دلیل کنسل شدن سفرهای تیم اجرایی به استان‌های هدف و همچنین عدم امکان حضور پیوسته شرکت کنندگان در محلات انتخابی جهت پیشبرد پروژه‌های کارورزی خود امکان ارزیابی دقیقی از میزان دستیابی به این هدف در این مرحله برای ما مقدور نیست. در زمینه ارائه مشاوره در زمینه رفع چالش‌های آموزشی شرکت کنندگان، ثبت درس آموخته‌ها و مدیریت دانش میتوان گفت تیم اجرایی و تیم محتوایی پروژه به همه درخواست‌های مشاوره‌ای شرکت کنندگان رسیدگی کامل بعمل آورد و همه محتوای ارائه شده توسط مدرسین را بشکل مکتوب، مورد ارزیابی و جمع بندی قرار داده است و در بخش مستندات داخلی خود بنیاد آرشیو شده است. از این بابت میتوان گفت برای اولین بار در بنیاد همه محتواهای ارائه شده در وهله اول پیاده سازی شده و نهایتا مورد تحلیل و جمع بندی قرار گرفته است. لذا

خوشبختانه میتوان اظهار داشت تیم پروژه در تامین اهداف فرعی شماره ۴ و ۵ موفقیت کامل حاصل کرده است.

- یکی از درس آموخته‌ها پیرامون انجام نیاز سنجی جهت تهیه و تولید محتوای متناسب برای دوره بود. همانگونه که پیشتر در متن گزارش نیز ذکر شده است برای انجام این نیاز سنجی به گروه‌های مختلفی مراجعه شد و نهایتاً خلاهای دانشی و مهارتی موجود در این زمینه شناسایی شد. نتایج مثبت این اقدام در هماهنگی و ایجاد انسجام تحلیلی بین تیم اجرایی، مشاورین علمی و مدرسین از مهمترین عوامل پیشبرنده در این فاز محسوب می‌شد. کیفیت این تجربه تیم بنیاد را برآن داشته است که همواره این اقدام را قبل از طراحی دوره‌های آموزشی با دقت و ظرافت هرچه بیشتر انجام دهد.

اسامی منتخبین فاز دوم برای فاز ۳ در استان سیستان و بلوچستان

ردیف	نام و نام خانوادگی	شهرستان محل فعالیت	وضعیت فعال
1	مبارکه لالی	زاهدان	شرکت کارآفرینی جوامع روستایی
2	مصطفی بهمنی فر	زابل	دفتر تسهیگری - آزاد
3	حسن احمدی	زابل	تسهیلگر جامعه محلی
4	سمیه سارانی	زابل	دفتر تسهیگری - آزاد
5	پریسا میری	زابل	دفتر تسهیگری - آزاد
6	مهرناز قنبرزهی	زاهدان	دفتر تسهیگری - آزاد
7	احمد حسینپر	سراوان	تسهیلگر جامعه محلی
8	امید ناروئی دوست	ایران‌شهر- بمپور	معلم- آزاد
9	آزاده مهدوی فر	زاهدان	تسهیلگر جامعه محلی
10	الهه آبیل زاده	زاهدان	آزاد
11	ماه بی بی درخش	ایران‌شهر	تسهیلگر بوم گردی
12	عباس بیدار	استان سیستان و بلوچستان	ارزیاب گروه های خودیار

مهر هامون	زابل	ژیلا مدنی	13
تسهیلگر معیشت پایدار- خانه هدی	زاهدان	زهرا حسنزی	14
معلم- گروه خودیار زنان	فnoj	عثمان حیدری	15
صندوق بیمه روستاییان و مرکز خدمات کشاورزی	گلشن	سارا سپاهی	16
تسهیل گر معیشت پایدار- اردیبهشت	زاهدان	امیر جلالی	17
تسهیلگر کودک و نوجوان - اردیبهشت	زاهدان	کلثوم بزی	18
تسهیلگر آموزشی - اردیبهشت	زاهدان	مهسا ابرین	19
تسهیلگر جامعه محلی	دشتیاری	حمیرا حبیبی	20

تعداد منتخبین استان خراسان جنوبی برای فاز سوم : ۱۶ نفر

تعداد منتخبین استان خوزستان برای فاز سوم : ۱۲ نفر

چالشها و نقاط قابل بهبود برای انجام فاز ۳:

• اتصال یکپارچه‌تر میان تیم بنیاد و شرکت‌کنندگان در میدان و حضور در استان‌های منتخب

• حرکت در مسیر اهداف پروژه در فاز سوم
مشارکت پذیری جوامع محلی برای انجام فاز سوم

• مرور مجدد هر دو فاز با منتخبین در ابتدای فاز سوم برای اتصال یکپارچه‌تر با مفاهیم و کاری را که به عنوان تسهیلگر معیشت پایدار خواهند داشت.

• اتصال یکپارچه و مداوم با حامیان و مشاوران پروژه و ایجاد بستری برای رصد پروژه در مسیر آن.

۸۰ درصد اهداف فاز دوم محقق شد و ۲۰ درصدی که محقق نشد

عامل اصلی اون کرونا بود که نتوانستیم بریم سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و خوزستان.

اما تو فاز سوم حتمن می‌رویم چون دیگه کرونا نیست، هرچی دیگه هم پیش بیاد ما تیم بنیاد می‌رویم چون تعهد به انجام فاز سوم داریم.

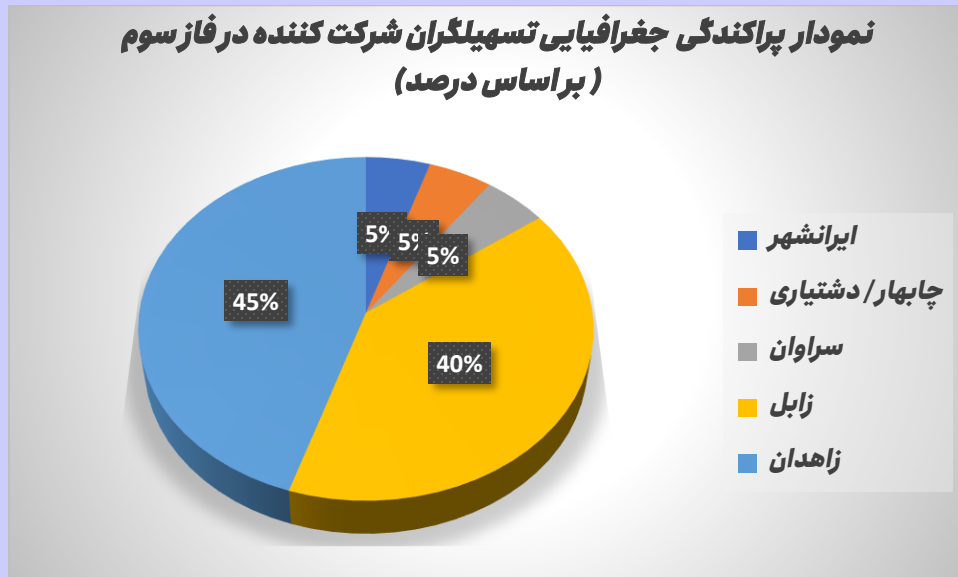
تا اینجا دو سوم راه را رفتیم و می‌رویم برای یک سوم راه باقی‌مونده.

آغاز یک سوم راه باقی‌مانده:

فاز سوم:

سیستان و بلوچستان

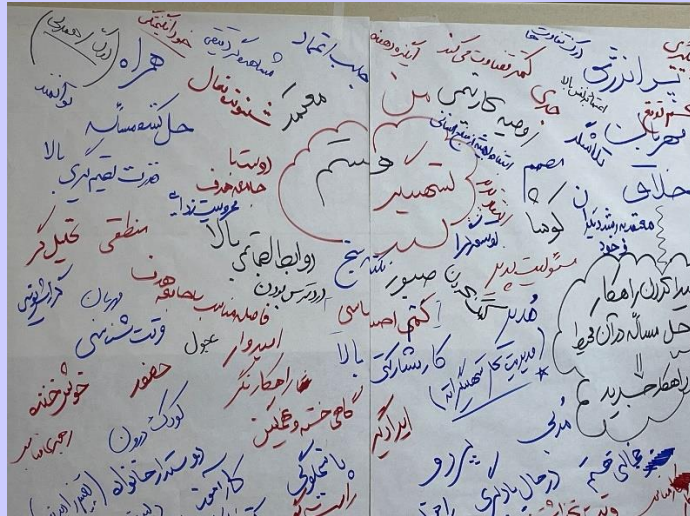
بر اساس پروپوزال پیش‌بینی شده و خروجی‌های فاز دوم، ۲۷ تسهیلگر از استان سیستان و بلوچستان به فاز سوم راه یافته بودند. با ارتباطی که با دوستان برقرار شد ۲ نفر ازدوستان ساکن تهران که در آن استان پروژه‌های فعال داشته به دلایل گوناگون امکان حضور برایشان فراهم نشد و ۴ نفر از تسهیلگران به دلیل عدم همراهی محل کار با مرخصی یا ماموریت آنها برای حضور در دوره آموزشی فار سوم امکان حضور نداشتند. ۱ نفر از شرکت‌کنندگان هم به دلیل ابتلا به بیماری روز قبل از برگزاری دوره انصراف خودش را اعلام نمود. دوره آموزشی با حضور ۲۰ تسهیلگر از سطح استان و پراکندگی جغرافیایی ۶ شهرستان بر اساس نمودار زیر برگزار شد.

بر اساس برنامه در نظرگرفته شده در پروژه، این دوره ۴ روزه برای منتخبین فاز سوم یک دوره بازآموزی مباحث فاز اول و دوم و ورود به فاز سوم برای تدوین یک پروژه و مشاوره برای اجرای آن است. بر اساس این منطق این دوره ۴ روزه با طراحی سرفصل‌هایی که در بخش برنامه آموزشی آمده، برگزار شد.

روز اول:

روز اول دوره فاز سوم با شناخت شرکت‌کنندگان از یکدیگر آغاز شد. در ادامه تسهیلگر دوره با مرور آنچه در فاز اول و دوم به پیش رفت، در ادامه تسهیلگر آموزشی دوره با یک مدل مشارکتی نظرات شرکت‌کنندگان را در خصوص مفاهیم تسهیلگری جویا شد و با کاربرد نقش‌های تسهیلگری طی یک فعالیت جمعی به کارهایی که یک تسهیلگر برای توسعه جماعت گرایانه در ارتباط با جامعه محلی به پیش می‌برد پرداختند.

بخش دوم روز اول نشست فاز سوم با مروری بر تجربیات محلی در ورود به اجتماع محلی یا رویکرد جماعت‌گرایی (ضرورت توجه به شاخص‌های ورود به یک اجتماع محلی) آغاز شد و در ادامه طی یک فعالیت جمعی نسبت مشارکت در مداخلات اجتماعی در جوامع محلی شرح داده شد. در مباحث مربوط به مشارکت جوامع محلی و تجربیات تسهیلگران در سطح استان سیستان و بلوچستان، به تفاوت نقش تسهیلگر توسعه جامعه محلی با مشاور، مدیر پروژه و همچنین مربی اشاره گردید.

عکس شماره ۲: فعالیت جمعی کارگاه روز اول

روز دوم:

روز دوم کارگاه بر روی به مباحث مربوط به توسعه جامعه محلی، و نسبت آن با نظریه توسعه جامعه محلی دارای مبنا و رویکرد بنیاد توسعه کارآفرینی در این زمینه تمرکز داشت. در ابتدای روز اول تحلیل ذینفعان و دارایی سنجی در رویکرد دارای مبنا با شرکت‌کنندگان به اشتراک گذاشته شد. در ادامه و طی یک فعالیت جمعی طیف‌بندی فعالیت‌های خیرخواهانه و تکمیل پازل آن بر اساس مسیر

توسعه محلی توسط گروه ای به پیش رفت و نسبت این طیفبندی با رویکرد بنیاد و تمرکز تسهیلاتگران بر توسعه جماعت گرایانه دارای مبنا مرور شد. تئوری تغییر به عنوان یک ابزار موفق جمعی برای توسعه جامعه محلی، مبحث دیگری بود که در روز دوم دوره آموزشی توسط مدرس دوره با دوستان تا اندازه ای مرور شد. بیان تجربیات موفق در قالب یک تجربه بین المللی و یک تجربه داخلی در استان سیستان و بلوچستان آخرین مباحث روز دوم را به خود اختصاص داد.

پس از پایان کارگاه روز دوم، یک بازدید میدانی از انجمن امید زنان حاشیه نشین (خانه هدی سابق) انجام شد. در این بازدید فرآیند توسعه جماعت محور در یک اجتماع محلی با رویکرد دارای مبنا توسط اعضای هیئت مدیره و سرگروه های محلات شیرآباد، همتآباد و دای آباد به اشتراک گذاشته شد.

عکس شماره ۲: فعالیت گروهی طیفبندی فعالیت های خیرخواهانه در ایران

عکس شماره ۴: شنیدن داستان توسعه گروه‌های خودیار زنان از زبان اعضای انجمن زنان امید

عکس شماره ۵: ثبت خاطره جمعی حضور تسهیلگران در انجمن امید زنان حاشیه نشین

روز سوم:

آنچه در روز سوم مدرسین (بهروز احمدزاده و ناصر نوربخش) کارگاه با مشارکت کنندگان به اشتراک گذاشته گذاشتند، مباحث مربوط به کسب و کار محلی بود. در بخش اول کارگاه به نقش تسهیلگر کسب و کار در ایجاد یک کسب و کار جمعی، انتخاب موضوع کسب و کار در سطح جامعه محلی و همچنین چگونگی توسعه کسب و کارهای محلی در سطح جوامع محلی پرداخته شد. بخش دوم به ایفای نقش تسهیلگر کسب و کار با منتور و صاحبان کسب و کار محلی پرداخته شد و اینکه ما در مقام تسهیلگر چه باید‌ها و نبایدهای را باید در طول مسیر ایجاد یک کسب و کار جمعی با رویکرد توسعه جماعت‌گرایانه دارایی مبنا پرداخته شد. و در ادامه روز سوم با حضور مجازی آقای نوربخش مهمترین مزیتها و چالشهای کسب و کار جمعی در یک محله یا روستا طی یک گفتگوی سازنده با مخاطبان به پیش رفت.

روز چهارم: عکس شماره ۱: گفتگوی روز سوم مدرس با مخاطبان در خصوص چالش های تسهیلاتی کسب و کار

روز پایانی کارگاه، به موضوع تدوین پروژه توسط مخاطبین و گام های تدوین یک پروژه بر اساس رویکرد بنیاد توسعه کارآفرینی و ادامه همکاری با تسهیلاتگران اختصاص داشت. یک پروژه چه چارچوبی باید داشته باشد و براساس چه رویکرد و منطقی پروژه را تدوین کرد؟. مقدمه در یک پروژه شامل چه چیزهایی است؟ عنوان پروژه برای تدوین باید چه شاخصهایی را رعایت کند؟ ضرورت و بیان مساله در یک پروژه توسعه جماعتگرایانه محلی چگونه باید نوشته شود. اهداف و فعالیت ها را باید بر اساس چه شاخصهایی تدوین نمود؟ تسهیلاتگران پروژه ها را باید به صورت فردی بنویسند یا به صورت جمعی و تا چه زمانی باید پروژه ها را تدوین و ارسال نمایند. و ادامه همکاری ما با تسهیلاتگران استان سیستان و بلوچستان طی چه فرایندی به پیش می رود؟

روز چهارم با طراحی یک تقویم زمان بندی و ارتباط با تسهیلاتگران تا پایان فرودین ماه برای ارائه پروژه ها به پایان رسید. عکس یادگاری جمعی پایان بخش این نشست بود.

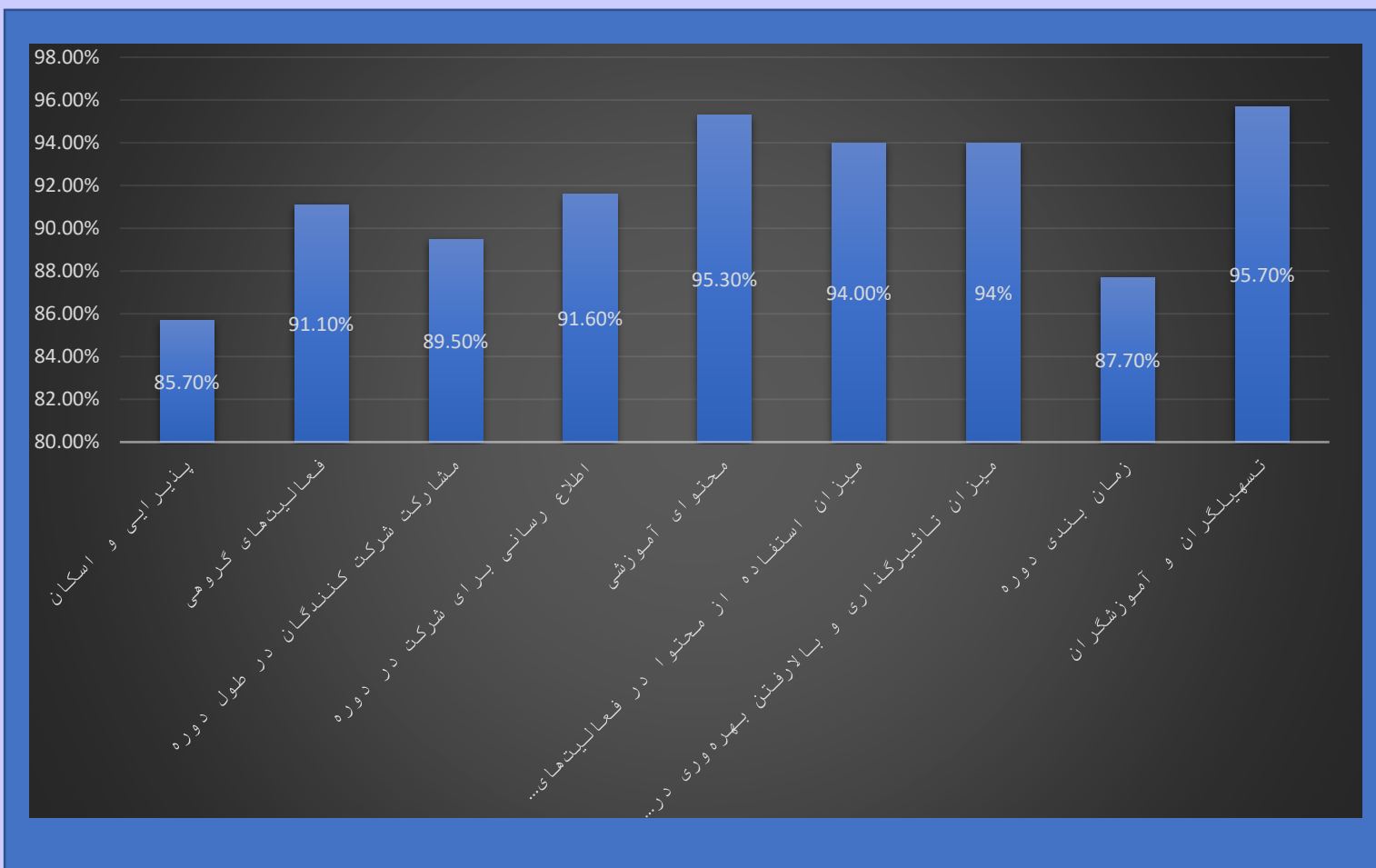
نتایج ارزشیابی " طرح یادگیری مشارکتی تسهیلاتگران معیشت پایدار محلی "

فاز سوم - استان سیستان و بلوچستان

بهمن ماه ۱۴۰۱

میزان رضایت :

پذیرایی و اسکان	فعالیت‌های گروهی	مشارکت شرکت کنندگان در طول دوره	اطلاع رسانی برای شرکت در دوره	محتوای آموزشی	میزان استفاده از محتوا در فعالیتهای مرتبط با توسعه جامعه محلی	میزان تاثیرگذاری و بالارفتن بهره‌وری در اثر به کار گرفتن محتوا در جامعه محلی	زمان بندی دوره	تسهیلگران و آموزشگران
۸۵/۷%	۹۱/۱%	۸۹/۵%	۹۱/۶%	۹۵/۳%	۹۵/۳%	۹۴%	۸۷/۷%	۹۵/۷%

با رویکرد دارایی مبنا و توسعه کسب و کار جمعی زنان محلی/ روستایی در جغرافیای خود به صورت فردی یا جمعی را ارائه نمایند. پروژه‌ها بررسی و بنیاد توسعه کارآفرینی فرآیند مشاوره را با هر کدام از این پروژه‌ها در شطوح گوناگون به پیش می‌برد. تاکنون ۴ پروژه از شهرهای زاهدان، ایرانشهر، زابل توسط دوستان تدوین شده است که توسط تیم بنیاد در دست بررسی است.

دستاوردهای آینده:

ادامه همکاری با اکثریت تسهیلمان در قالب همکاری به یکی از سه شیوه زیر:

جهت و مدل همکاری با تسهیلمان تا پایان فرودین ماه ۱۴۰۲ مشخص می‌شود.

دستاوردهای آینده و آنچه در آینده این پروژه رخ می‌دهد:

چهار گام برای آینده این پروژه در نظر گرفته شده است:

گام ۱

مشاوره و نهایی شدن همکاری و پروژه‌های تسهیلمان استان سیستان و بلوچستان

گام ۲

بازنگری در اجرای فاز سوم اجرای طرح برای دو استان دیگر

گام ۳

اجرای فاز سوم در دو استان خراسان جنوبی و خوزستان

گام ۴

اجرای مجدد طرح تسهیلمان معیشت پایدار به صورت عمومی در سطح ملی

*** همه این ۴ گام تا پایان شهریورماه ۱۴۰۲ به سرمنزل مقصود خواهند رسید.**

در این بخش ما روایتهایی را شنیدیم از شرکت کنندگان این نشست. آنها دستاوردی را که این نشست برایشان داشته است این چنین نقل قول کرده اند:

زینب راهداری نیا (زابل)

حرفهای دیروز و بازدید از خانه هدی اینقدر تاثیرگذار بود که این موقع بیدارم. بزارید صادقانه حرف بزنم اوایل چه درمجازی و چه حضوری که کلاس داشتیم باخودم میگفتم من که تسهیلمگرنیدستم و اینجای کار می‌کنم. کنار دوستان و شما واقعا به جوجالب و جذاب برای من بود. اما ب ازم فکرمی‌کردم چون مثل بقیه کار نکردم خیلی واسم همه چیز سخته. اما حس می‌کنم تسهیلمگری تو وجودم هست و شاید دلیل انتخابم همین بوده. میدونید همیشه دلم می‌خواست تسهیلمگری کار کنم تا استعدادهای همه شکوفابشه و بتونن استعداداشونو بشناسن و ازشون کمک بگیرن و همیشه دنبال راهی واسه اینکار بودم. من آموزش خیاطی به خانم‌ها دادم به صورت رایگان. آموزش نمود به صورت رایگان به بچه های کلاس ششم دادم و خیلی کارهای کوچیک دیگه. اما به نظر من بعد از آموزش خیلی کارهای دیگه هم بایستد انجام می‌دهم.

زابل محرومه منم قبول دارم اما باور کنید دارایی هاش بیشتر از نیاز هاش هست. مردم زابل خیلی دلسرد شدن. انگار امید تو دلشون مرده و این خیلی خیلی بده خیلی هنرمند هستند اما جرات ریسک روندان. دلشون میخواد از همون اول به بالا باها برسن درحالی که پله پله باید پیش برن. درس تخته تسهیلمگر نبودم اما همه چیزو می‌دیدم. تسهیلمگران رسالت بادل و جون دنبال کارها بودن اما استقبالی نمی‌شدن. میدونم یا هنوز اونطوری که باید اعتماد نکرده بودن به تسهیلمگران یا رغبتی نداشتن و البته ناگفته نماند اطلاع رسانی درست صورت نمی‌گرفت. البته از نظر من مردم زابل رو باید دنبالشون بری تا بیايند. اینکه فقط توی گروه واتساپ پیام بزاری از نظر من کافی نیست. من نمی‌خوام اینجا که صحبت میکنیم واسه کسی مشکلی پیش بیاد اما دلم می‌خواست حرف بزنم اما در جمع شرکت کنندگان نشست نمی‌خواستم این کار را انجام دهم.

من هم مثل همه آرزوهایی دارم. دلم می‌خواد به جایی مثل خانه هدی تو زابل ایجاد بشه اما فقط سوزن دوزی نه. ببینید مردم زابل فوق العاده هنرمندن اما خونه نشینن و عادت کردن به همین خونه نشستن و به اینکه یکی بیاد و واسشون کار پیدا کنه درحالی که اگه موقعیتش ایجاد بشه مطمئنم که مردم زابل خیلی میتونن موفق تر از خانه هدی باشن. کارهایی که من خانه هدی دیدم هنرمندان زابل خیلی بهترشون میتونن پیاده کنن اما نمیدونم چرا مردم خواب هستند و به فکر هنری که در وجودشون نیستند. من دلم می‌خواد به خانه هدی تو زابل باشه که علاوه بر سوزن دوزی بتونه هنرهای دیگه هم که مربوط به سیستان هست را داشته باشه.

من حسرت می‌خورم برای هنری که خدا تو وجود مردم زابل گذاشته اما متأسفانه ازش استفاده نمی‌کنند.

احمد حسین بر (سراوان)

برنامه‌ریزی دوره از نظر من فوق العاده بود و بنیاد با اهداف از پیش تعیین شده برای این نشست که از قبل مشخص کرده بود، واضح بود که کار کارشناسی و زمان بری برای آن تدارک دیده است. که بتونه خروجی خوبی داشته باشد.

آموزش‌ها مناسب بود از نظر من و اون چیزی بود که شرکت کنندگان برای این نشست و رسیدن به خروجی بهش نیاز داشتند. یکی دیگر از خروجی های این دوره همین شبکه سازی و ارتباط مخاطبین دوره با یکدیگر و با مربیان بود که با آموزش حرفه ای تسهیلگری به بچه های سیستان و بلوچستان، به هدف نشست که توسعه محلی در زمینه معیشت پایدار محلی است دست یابند.

ناهید دریوش نارویی (زاهدان)

با توجه به اینکه اولین تجربه من بود، برام آموزنده بود که با چالش‌های زیادی روبرو شدم و یادگرفتم که در جمع بودن چگونه بتوانم در مواجهه با این چالش‌ها برای آنها در مسیر توسعه جامعه محلی در زمینه معیشت پایدار با کمک اعضای جامعه محلی راه حل پیدا کنم.

آزاده مهدوی فر (زاهدان)

آنچه در این نشست من را مشتاق‌تر و علاقه‌مند تر به بحث تسهیلگران معیشت پایدار محلی کرد، روحیه شاد و انرژی که بنیاد داشت بود. چون تجربه تسهیلگری را داشتم. توسعه باید اول از خودت شروع بشه تا بتوانی موثر باشی و از اینک هاین شرایط برای من فراهم شد شاکرم

پریسا السادات میری (زابل)

در دوره قبلی که به صورت آنلاین برگزار می شد، آن طور که باید نتوانستم استفاده کنم چون یکسری محدودیت‌ها داشتم. اما برای این نشست حضوری وقتی دعوت شدم خیلی مشتاق شدم شرکت کنم. تجربیات خوبی را در حال حاضر با خودم به زابل می‌برم تا در کار با مردم به کمار بندم و برای من نشست تاثیرگذاری بود.

آرین رشد افزا (آرآر)

بنیاد توسعه کارکنان
زنان و جوانان

طرح یادگیری مشارکتی تسهیلگران معیشت پایدار محلی

♦ فاز سوم ♦

♦ سیستان و بلوچستان ♦

زاهدان - مرکز آموزش و ترویج
منابع طبیعی و جهاد کشاورزی شهید خیابانیان

